

Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1169/2011 ΣΗΜΑΝΣΗ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

**Δρ. Δέσποινα Χαραλάμπους
ELAN Lab Testing LTD
Technical manager**

ΕΕ 1169/2011

- Ενοποιεί την οδηγία 2000/13 και την οδηγία 90/496
- Στον νέο κανονισμό θεσπίζονται οι γενικές αρχές
- Οι απαιτήσεις και οι υποχρεώσεις που διέπουν τις πληροφορίες για τα τρόφιμα και ειδικότερα η γενική διατροφική επισήμανση
- Εφαρμογή με σκοπό την αποφυγή της παραπλάνησης του καταναλωτή σχετικά με τη φύση και τις ιδιότητες του τροφίμου που καταναλώνει

Μεταβατικά μέτρα

- **Γενική Επισήμανση- τριετή μεταβατική περίοδος – έως 13 Δεκεμβρίου 2014**

Διατροφική Επισήμανση έως 13 Δεκεμβρίου 2016

+ τρόφιμα που επισημάνθηκαν πριν από τις 13.12.2014 μέχρι εξαντλήσεως των αποθεμάτων των τροφίμων

Βασικότερες αλλαγές με βάση το νέο κανονισμό

- Αποσαφήνιση των ευθυνών σχετικά με την επισήμανση των τροφίμων
- Αναγνωσιμότητα των ετικετών (ελάχιστο μέγεθος γραμματοσειράς)
- Έμφαση των αλλεργιογόνων συστατικών στον κατάλογο συστατικών
- Πληροφορίες για τα αλλεργιογόνα συστατικά στα μη προ-συσκευασμένα τρόφιμα

Βασικότερες αλλαγές με βάση το νέο κανονισμό

- Αποσαφήνιση των κανόνων που ισχύουν όσον αφορά στην επισήμανση της χώρας καταγωγής ή του τόπου προέλευσης
- Υποχρεωτική διατροφική δήλωση για όλα τα προσυσκευασμένα τρόφιμα (με εξαιρέσεις για ορισμένες κατηγορίες τροφίμων)
- Καθορισμός των διατροφικών στοιχείων που θα πρέπει να συμπεριληφθούν στην υποχρεωτική διατροφική δήλωση

Βασικότερες αλλαγές με βάση το νέο κανονισμό

- Καθορισμός κριτηρίων για την πρόσθετη εθελοντική αναγραφή των διατροφικών στοιχείων στο μπροστινό μέρος της ετικέτας
- Αποσαφήνιση των απαιτήσεων σχετικά με την παροχή πληροφοριών για την εξ αποστάσεως πώληση

Πεδίο Εφαρμογής

- Ο παρών κανονισμός ισχύει για τους υπευθύνους επιχειρήσεων τροφίμων σε όλα τα στάδια της τροφικής αλυσίδας, εφόσον οι δραστηριότητές τους αφορούν την παροχή πληροφοριών για τα τρόφιμα στους καταναλωτές
- Ισχύει για όλα τα τρόφιμα που προορίζονται για τον τελικό καταναλωτή, περιλαμβανομένων των τροφίμων που διατίθενται από τις μονάδες ομαδικής εστίασης
- Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται σε υπηρεσίες εστίασης που παρέχονται από επιχειρήσεις μεταφορών όταν η αναχώρηση λαμβάνει χώρα στις επικράτειες των κρατών μελών στις οποίες ισχύουν οι Συνθήκες

Πεδίο Εφαρμογής (Επιφυλάξεις)

- Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται με την επιφύλαξη των απαιτήσεων επισήμανσης που προβλέπονται στις ειδικές διατάξεις που ισχύουν για συγκεκριμένα τρόφιμα όπως Ελαιόλαδο, Χυμοί, Μέλι, Μαρμελάδες ζελέδες κ.α

Υποχρεωτικές ενδείξεις

Ονομασία προϊόντος:

- Πληροφορίες για τη φυσική κατάσταση του τροφίμου
- Πληροφορίες για τυχόν ειδική επεξεργασία στην οποία έχει υποβληθεί (είναι σε σκόνη, κατεψυγμένο, καπνιστό, κ.τ.λ)

Ποσότητα τροφίμου

- Καθαρή ποσότητα του προϊόντος
- Όγκος στα υγρά (π.χ. λίτρο)
- Μάζα στα άλλα προϊόντα (g ή Kg)

Νιφάδες ρυζιού και σιτάρι ολικής αλέσεως, εμπλουτισμένα με βιταμίνες (B1, B2, B3, B6, φολικό οξύ, B12, C) και σίδηρο
Καθαρό βάρος:

500g e

Όταν ένα στερεό τρόφιμο παρουσιάζεται σε υγρό κάλυψης, αναγράφεται και το στραγγισμένο βάρος του τροφίμου αυτού

Κατάλογος συστατικών

- Φθίνουσα σειρά περιεκτικότητας σε βάρος
- Νέα υποχρέωση **νανοϋλικά αναγράφονται με το όνομα τους ακολουθεί η λέξη (νάνο)**
- Πρόσθετα: Κατηγορία: ειδικό όνομα ή αριθμό, Π.χ Συντηρητικό: σορβικό κάλιο ή E202
- Εξαιρέσεις π.χ. νωπά φρούτα, αεριούχα νερά, ξύδι, τυρί, γάλα, βούτυρο, κρέμα γάλακτος

Γενετικά τροποποιημένοι οργανισμοί (ΓΤΟ)

- Υποχρεωτική σήμανση για προϊόντα που περιέχουν σε ποσοστό πάνω από 0.9%

Βιολογικό

- Αυστηρή ρύθμιση από νομοθεσία Ε.Ε.
- Ειδικές μέθοδοι παραγωγής τροφίμων
- Βιολογική γεωργία-Σύστημα ελέγχου ΕΚ

Παρουσίαση αλλεργιογόνων

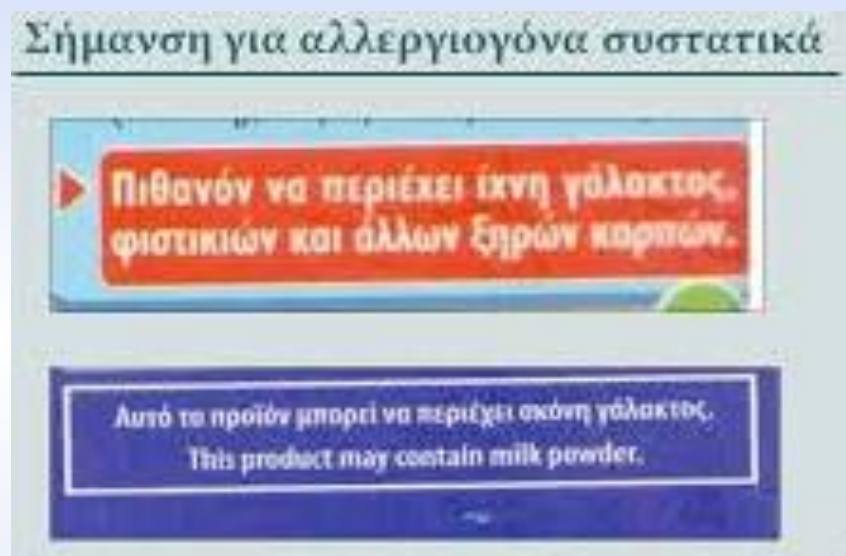
- Η ονομασία της ουσίας ή του προϊόντος τονίζεται με **είδος χαρακτήρων** που κάνει σαφή διάκριση της ονομασίας από το υπόλοιπο του καταλόγου των συστατικών, παραδείγματος χάριν μέσω της ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΕΙΡΑΣ, της **μορφής** ή του χρώματος του φόντου
- Συστατικά : Αλεύρι σίτου, νερό , αυγά, ξύδι, γάλα

Παρουσίαση αλλεργιογόνων

- Αν δεν υπάρχει κατάλογος συστατικών, η αναγραφή των ενδείξεων των αλλεργιογόνων περιλαμβάνει τη λέξη **«ΠΕΡΙΕΧΕΙ»**, ακολουθούμενη από την ονομασία της ουσίας ή του προϊόντος (π,χ. Αλκοολούχα ποτά)
- Σε περίπτωση που διάφορα συστατικά ή τεχνολογικά βοηθήματα τροφίμων προέρχονται από μία μόνη ουσία ή προϊόν, διευκρινίζεται στην επισήμανση για κάθε σχετικό συστατικό ή τεχνολογικό βοήθημα

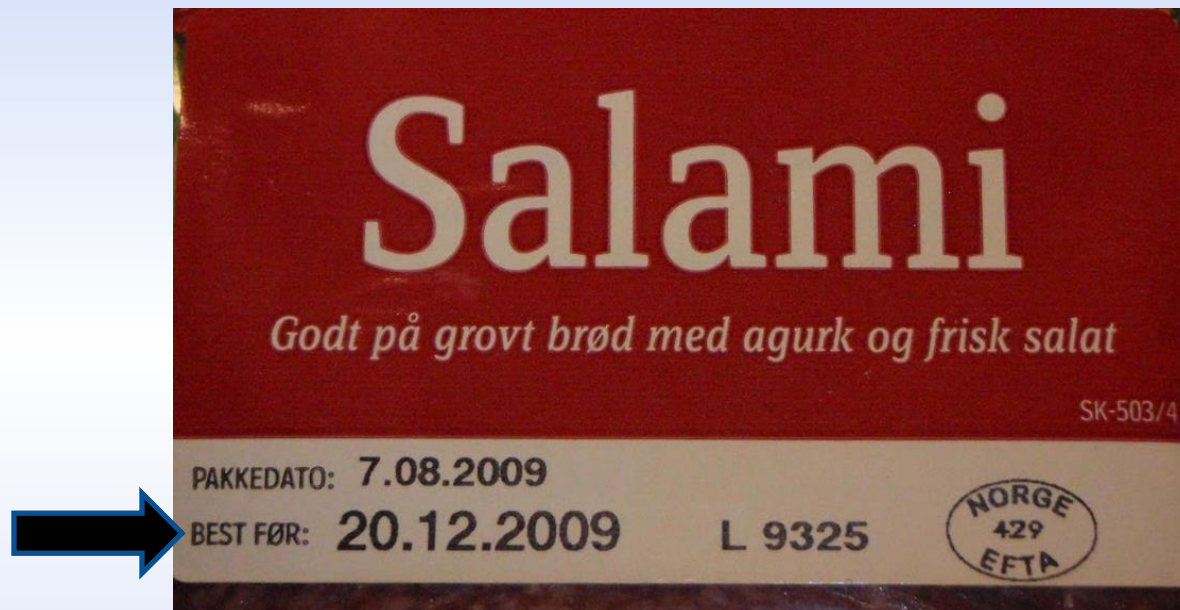
Παρουσίαση αλλεργιογόνων

- Η αναγραφή των αλλεργιογόνων **δεν απαιτείται** σε περιπτώσεις όπου η ονομασία του τροφίμου αναφέρεται **σαφώς** στην εν λόγω ουσία ή προϊόν (πχ. Σοκολάτα με γάλα)

Ημερομηνία ελάχιστης διατηρησιμότητας

- Ημερομηνία ελάχιστης διατηρησιμότητας σχετίζονται με την ποιότητα μετά τη λήξη δεν θεωρούνται μη ασφαλή
- Ανάλωση κατά προτίμηση πριν από το τέλος (σε άλλες περιπτώσεις) **Best before**

Ημερομηνία λήξης- ανάλωσης-Used by

- Τελική ημερομηνία ανάλωσης (ανάλωση έως- used by) σχετίζεται με την ασφάλεια των τροφίμων μικροβιολογικώς ευάλωτα τρόφιμα μετά τη λήξη μη ασφαλή
- Ανάλωση κατά προτίμηση πριν από (μέρα)-**Used by**

ΑΝΑΛΩΣΗ ΚΑΤΑ ΠΡΟΤΙΜΗΣΗ ΠΡΙΝ ΑΠΟ

τον Ιούνιο του 2008

Χώρα καταγωγής / Τόπος προέλευσης

- «Χώρα καταγωγής» η χώρα όπου τα εμπορεύματα παράγονται εξ ολοκλήρου στην χώρα αυτή
- η τελευταία μεταποίηση ή ουσιαστική επεξεργασία, σε επιχείρηση εξοπλισμένη για το σκοπό αυτό και η οποία κατέληξε στην κατασκευή ενός νέου προϊόντος ή ενός προϊόντος που αντιπροσωπεύει σημαντικό στάδιο παραγωγής
- «Τόπος προέλευσης» ορίζεται οποιοσδήποτε τόπος από τον οποίο αναγράφεται ότι προέρχεται ένα τρόφιμο και ο οποίος δεν είναι η χώρα καταγωγής

Χώρα καταγωγής/ Τόπος προέλευσης

- Η χώρα καταγωγής ή ο τόπος προέλευσης αναγράφονται **υποχρεωτικά**:

1. Όταν ορίζεται σε κάθετη νομοθεσία π.χ:

- Παρθένα ελαιόλαδα
- Μέλι
- Βόδινο κρέας
- Νωπά οπωροκηπευτικά
- Ιχθύες
- Κρέας πουλερικών που εισάγεται από Τρίτες χώρες

Χώρα καταγωγής/ Τόπος προέλευσης

2. Επωνυμία και διεύθυνση παραγωγού, συσκευαστή ή του εισαγωγέα αναγράφονται ευανάγνωστα στη συσκευασία
3. Επικοινωνία αν έχεις παράπονο ή περισσότερες πληροφορίες

ΕΓΓΥΗΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ: ΕΑΝ ΔΕΝ
ΜΕΙΝΕΤΕ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΜΕΝΟΣ
ΣΑΣ ΕΠΙΣΤΡΕΦΟΥΜΕ ΤΑ
ΧΡΗΜΑΤΑ ΣΑΣ.

Πληροφορίες για τα προϊόντα
Crunchy
Τηλ. 0800 14563
Διεύθυνση: P.O. Box 2000
Evere 3
1140 Evere BELGIUM

Χώρα καταγωγής/ Τόπος προέλευσης

4. όταν η μη αναγραφή τους ενδέχεται να παραπλανήσει τον καταναλωτή ως προς την πραγματική χώρα καταγωγής ή τον πραγματικό τόπο προέλευσης του τροφίμου, ιδίως αν οι πληροφορίες που συνοδεύουν το τρόφιμο ή η ετικέτα στο σύνολό της υπονοούν ότι το τρόφιμο έχει διαφορετική χώρα καταγωγής ή τόπο προέλευσης

Παράγεται στη Γερμανία για τη:
C.M.J. 2 av. du Pacifique,
91977 Courtaboeuf, France

Υποχρεωτικές ενδείξεις – συνέχεια

- Οδηγίες χρήσης εφόσον η παράλειψη τους θα δυσχέραινε τη σωστή χρήση του τροφίμου
- Η αναγραφή του αποκτηθέντος κατ'όγκο αλκοολικού τίτλου για τα ποτά με περιεκτικότητα σε αιθυλική αλκοόλη μεγαλύτερη από 1,2%.*
 - * Στο ίδιο οπτικό πεδίο (ονομασία, καθαρό βάρος, αλκοολικός τίτλος)
- Διατροφική δήλωση (πιο κάτω)

Πρόσθετες υποχρεωτικές ενδείξεις

Τρόφιμα συσκευασμένα σε ορισμένα αέρια

Τρόφιμα που η διάρκεια διατήρησης τους παρατείνεται με τη χρήση αερίων συσκευασίας πρέπει να υπάρχει η ένδειξη « **συσκευασμένο σε προστατευτική ατμόσφαιρα** »

6. Κατεψυγμένο κρέας, κατεψυγμένα παρασκευάσματα κρέατος και κατεψυγμένα μη μεταποιημένα προϊόντα αλιείας

6.1. Κατεψυγμένο κρέας, κατεψυγμένα παρασκευάσματα κρέατος και κατεψυγμένα μη μεταποιημένα προϊόντα αλιείας

η ημερομηνία κατάψυξης ή η ημερομηνία πρώτης κατάψυξης σε περιπτώσεις όπου το προϊόν έχει καταψυχθεί περισσότερες από μία φορές, σύμφωνα με το σημείο 3 του παραρτήματος Χ.

Πώς δηλώνεται η ημερομηνία κατάψυξης ή πρώτης κατάψυξης

1. Προηγούνται οι λέξεις < **καταψύχθηκε στις ...**>
2. Οι ενδείξεις που προβλέπονται συνοδεύονται :
 - ❖ Από την ίδια την ημερομηνία ή
 - ❖ Από αναφορά, η οποία παραπέμπει στο σημείο της επισήμανσης όπου αναγράφεται η ημερομηνία
3. Η ημερομηνία συνίσταται, κατά σειρά, από την ημέρα, τον μήνα και το έτος και αναγράφεται σε μη κωδικοποιημένη μορφή

Παρουσίαση υποχρεωτικών ενδείξεων

- οι υποχρεωτικές πληροφορίες για τα τρόφιμα αναγράφονται σε εμφανές σημείο, κατά τρόπον ώστε να είναι εύκολα **ορατές, ευανάγνωστες** και, ανάλογα με την περίπτωση, **ανεξίτηλες**. Σε καμία περίπτωση οι πληροφορίες αυτές δεν κρύβονται, καλύπτονται, διαγράφονται ή διακόπτονται από οποιαδήποτε άλλα κείμενα ή εικόνες ή οποιαδήποτε άλλα παρεμβαλλόμενα στοιχεία
- Γλωσσικές Απαιτήσεις:
- Σε γλώσσα εύκολα κατανοητή
- Αποφασίζουν τα ΚΜ για τη χρήση της γλώσσας τους (**Ελληνικά**)
- Δεν απαγορεύεται η πολύγλωσση επισήμανση

Παρουσίαση υποχρεωτικών ενδείξεων- Αναγνωσιμότητα ετικετών

- οι υποχρεωτικές ενδείξεις όταν εμφανίζονται στη συσκευασία ή την ετικέτα που τοποθετείται σε αυτήν, αναγράφονται στη συσκευασία ή την ετικέτα κατά τέτοιον τρόπον ώστε να διασφαλίζεται σαφώς η **αναγνωσιμότητα**, με **χαρακτήρες μεγέθους γραμματοσειράς της οποίας το ύψος x, είναι ίσο ή μεγαλύτερο από 1,2 mm**

Παρουσίαση υποχρεωτικών ενδείξεων Αναγνωσιμότητα ετικετών

- Στην περίπτωση συσκευασιών ή περιεκτών των οποίων η μέγιστη επιφάνεια είναι μικρότερη από **80 cm²**, το ύψος x του μεγέθους γραμματοσειράς που αναφέρεται στην παράγραφο 2 είναι ίσο ή μεγαλύτερο των **0,9 mm**

Παρουσίαση υποχρεωτικών ενδείξεων

- Η **Ονομασία** του Τροφίμου, η **Καθαρή ποσότητα** του τροφίμου και ο **αλκοολικός τίτλος** ευρίσκονται στο ίδιο οπτικό πεδίο
- Τα πιο πάνω δεν ισχύουν στις περιπτώσεις **υάλινων φιαλών** που προορίζονται να επαναχρησιμοποιηθούν, και φέρουν ανεξίτηλη ένδειξη και, ως εκ τούτου, δεν φέρουν ετικέτα, δακτύλιο ή ταινία λαιμού
- Στην περίπτωση συσκευασιών ή περιεκτών των οποίων η μεγαλύτερη επιφάνεια έχει εμβαδόν μικρότερο από **10 cm²**

Διατροφική Δήλωση

- Ενεργειακή αξία και ποσότητες λιπαρών, κορεσμένων, υδατανθράκων, σακχάρων, πρωτεϊνών και αλατιού
- Η ενεργειακή αξία πρέπει να δίνεται τόσο σε kJ (kilojoules) όσο και σε kcal (kilocalories).
- Η αξία, σε kilojoules, πρέπει να δίνεται πρώτα, ακολουθούμενη από την αξία σε kilocalories. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί η συντομογραφία kJ/kcal

Διατροφική Δήλωση

Nutrition Information / Διαθρεπτικές Επισημάνσεις		
Typical Values per 100g / Διατροφική δήλωση κατά μέσο όρο ανά 100g		
Energy KJ	Ενέργεια KJ	601
Calories	Θερμίδες	144
Fat g	Λιπαρά g	9.2
of which saturated g	από τα οποία κορεσμένα g	2.1
Carbohydrate g	Υδατάνθρακες g	0.0
of which sugars g	από τα οποία σάκχαρα g	0.0
Dietary fibre g	Εδώδιμες Ίνες g	0.0
Protein g	Πρωτεΐνες g	15.4
Salt g	Αλάτι g	5.0

Συμπληρώνεται προαιρετικά

- Μονοακόρεστα
- Πολυακόρεστα
- Πολυόλες
- Άμυλο
- Εδώδιμες ίνες
- Βιταμίνες ή τα ανόργανα συστατικά

Εξαιρέσεις

- Συμπληρώματα Διατροφής
- Φυσικά Μεταλλικά Νερά
- Επιφύλαξη για τρόφιμα που προορίζονται για ειδική διατροφή
- Αλκοολούχα ποτά πάνω από 1.2% κατ' όγκο αιθυλική αλκοόλη (Μπορεί να περιορίζεται μόνο στην ενεργειακή αξία) (αν απαιτείται)

Πως πρέπει να δηλώνεται

- Υπολογισμός ανά 100g/ml ή ανά μερίδα /μονάδα κατανάλωσης νοουμένου ότι αυτές ορίζονται ποσοτικά. Επίσης ως ποσοστό των Προσλαμβανόμενων Ποσοτήτων Αναφοράς (ΠΠΑ)
- Όπου παρέχεται δήλωση σχετικά με τις βιταμίνες δίνεται και ως ποσοστό των ΠΠΑ.
- Όπου δίνονται πληροφορίες σύμφωνα με το Π.Π.Α. δήλωση «ΠΠΑ ενός μέσου ενήλικα 8400kJ/2000 kcal

1 00g μία μερίδα περιέχει/one serving contains				
Θερμίδες Calories	Λίπος Fat	Κορεσμένα Saturated	Σάκχαρα Sugars	Αλάτι Salt
227	16.4g	4.9g	1.2g	1.1g
14%	23%	25%	1%	19%

*Προσλαμβανόμενη Ποσότητα Αναφοράς ενός μέσου ενήλικα (8400kJ/2000kcal)
Reference intake of an average adult (8400kJ/2000kcal)

ΣΗΜΑΝΣΗ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Πώς διαβάζουμε τις **ΕΤΙΚΕΤΕΣ** των τροφίμων

Επκέτα ενδεικτικής ημερήσιας πρόσληψης

Ανά 100g περιέχει:

Θερμίδες	Σάκχαρα	Λίπη	Κορεσμένα Λίπη	Αλάτι
360	16,80g	1,30g	0,33g	1,32g
17%	20%	3%	3%	23%

της Ενδεικτικής Ημερήσιας Πρόσληψης (GDA) για ενήλικες

Στην παραπάνω ετικέτα οι καταναλωτές απάντησαν σωστά ότι η περιεκτικότητα

Επκέτα «φωτεινού σηματοδότη»

Ανά 100g

Ενέργεια	70Kcal
Κορεσμένα Λίπη	2,0g
Σάκχαρα	42,4g
Αλάτι	1,53g

Στην παραπάνω ετικέτα οι καταναλωτές απάντησαν σωστά ότι η περιεκτικότητα

